

V2000-105 30.08.2000

Opphevelse av dispensasjon fra prislovens forskrifter av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser - Den Norske Advokatforenings vedtekter om at foreningens disiplinære myndigheter etter klage kan treffe bindende vedtak om salær

Sammendrag:

Prisdirektoratets vedtak av 22. august 1990, rettet mot Den Norske Advokatforening, om dispensasjon fra forskrifter av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser, oppheves.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 17. mars 2000. Det vises også til Prisdirektoratets dispensasjonsvedtak av 22. august 1990 og tilsynets brev av 9. mars 2000 om at tilsynet revurderer dispensasjonen.

Lov om konkurranse i ervervsvirksomhet av 11. juni 1993 nr. 65 (konkurranseloven) trådte i kraft 1. januar 1994 og avløste prisloven av 26. juni 1953 med forskrifter. I Ot. prp. nr. 41 (1992-1993) forutsettes det at vedtak som er truffet med hjemmel i prisloven og videreført i henhold til krrl § 7-2 annet ledd, skal gjennomgås. I tråd med dette vurderer Konkurransetilsynet nå dispensasjoner gitt etter prisloven med forskrifter, herunder forskriftene av 1. juli 1960. Vedtak truffet i medhold av konkurranseloven skal i alminnelighet treffes for et bestemt tidsrom, jf § 1-6.

Prisdirektoratets vedtak av 22. august 1990 om dispensasjon fra § 1 i forskrifter av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser gjaldt bestemmelser i Den Norske Advokatforenings (DNA) vedtekter om at foreningens disiplinære utvalg etter klage skal kunne treffe bindende vedtak om salær, jf vedtektenes §§ 18 første ledd og 19 femte ledd.

Ifølge forvaltningsloven § 16 skal den et vedtak retter seg mot varsles og ha anledning til å uttale seg i saken før et eventuelt vedtak treffes. På bakgrunn av dette ble DNA i brev av 9. mars 2000 varslet om at tilsynet ønsket å vurdere dispensasjonen fra 1960-forskriften § 1 gitt til DNA i brev av 22 august 1990 på nytt. I dispensasjonssøknad fra DNA av 17. mars 2000 fremgår det at Advokatforeningen vedtok nye vedtekter 19. november 1999. De nye vedtektenes § 14-1 første, fjerde og sjette ledd svarer til tidligere bestemmelser i § 18 første ledd og § 19 femte ledd.

DNA er en organisasjon for advokater som driver advokatvirksomhet. Foreningen er således en sammenslutning av ervervsdrivende som omfattes av konkurranseloven § 3-4. Ifølge § 3-4 er det forbudt for sammenslutninger å fastsette eller oppfordre til regulering som er nevnt i konkurranseloven §§ 3-1 til 3-3.

Spørsmålet i denne saken er om vedtektenes bestemmelser om at foreningens disiplinære myndigheter etter klage skal kunne treffe bindende vedtak om salær kan sies å "fastsette eller søke å påvirke priser" på en måte som er "egnet til å påvirke konkurransen", jf konkurranselovens § 3-1 første ledd.

Ifølge ordlyden i § 3-1 jf § 3-4 er det forbudt for sammenslutninger å fastsette eller søke å påvirke pris for to eller flere ervervsdrivende. Med ervervsdrivende i dette henseende mener man advokater hvis saker behandles i klageordningen. DNAs vedtekter gir disiplinærutvalgene kompetanse til å fastsette et rimelig eller nødvendig salær i de tilfeller hvor advokaten har krevd et for høyt salær. Utvalgene har med andre ord kompetanse til å fastsette salær i individuelle tilfeller, og salæret vil varieres fra sak til sak. Det er mest nærliggende å vurdere forholdet som en regulering av pris i enkelttilfeller og ikke for to eller flere ervervsdrivende.

Videre er formålet med § 3-1 at det ikke skal legges formelle eller reelle hindringer på den enkelte aktørs frihet til å benytte seg av pris som konkurranseparameter. Grunnen til dette er at slike bindinger er en av de mest skadelige former for konkurransereguleringer og at de skadelige virkningene bare unntaksvis oppveies av virkningene på konkurransen. Advokatenes salær avtales i utgangspunktet på individuelt grunnlag. Prissettingen er overlatt til de enkelte aktørene, og disiplinærutvalgenes fastsettelse av salæret er en kontrollordning som kommer i ettertid. Ettersom det i utgangspunktet foreligger fri prissetting, er det vanskelig å se at en slik ordning setter bindinger på den enkelte aktørs frihet til å benytte seg av pris som konkurranseparameter, og dermed påvirker konkurransen.

Etter Konkurransetilsynets vurdering faller DNAs bestemmelser i vedtektene om at foreningens disiplinære utvalg etter klage skal kunne treffe bindende vedtak om salær, utenfor forbudet i konkurranseloven § 3-1.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak med hjemmel i konkurranseloven § 7-2 annet ledd, jf kgl. res. av 12. november 1993 nr. 1022, pkt II og forskrift av 17 desember 1993 nr 1314, punkt I:

Prisdirektoratets vedtak av 22. august 1990 rettet mot Den Norske Advokatforening, om dispensasjon fra forskrift av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser, oppheves.

Vedtaket trer i kraft straks.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For mer informasjon om klageadgangen vises til det vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

[til toppen](#)